

Stræderne

i København

Interview med
Nationalmuseets Direktør

En historie om Betty Nansen

København fotograf i
Hollywood

ao

Har du brug for nye visitkort, nyt website, nyt logo, eller en profilbrochure?

Vi hjælper dig gerne!

Vi har mange års erfaring, og ingen opgaver er for store eller for små.

Se mere her www.alfaomega.dk

alfaomega

Amager Torv 17, 3 sal | T. 39 90 19 92 | E. helle@alfaomega.dk

GALERIE HELTH

Asger Jorn
Henry Heerup
Christian Tøngø
Franz Kannek
Jan Wessel
Eiler Bille
Carl-Henning Pedersen
M.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

etbl. 1989

Winds Frokost Restaurant

Skindergade 36
1159 København K

Tlf. 3333 7323

Smørrebrød og anretning - når det er bedst!

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside Foto:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Marmorkirken.

Trykkeri: Glumsø Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side 3-6: Nationalmuseets direktør

Side 7-9: Kongens fald

Side 10-11: Betty Nansen

Side 12-13: Motionsruter i byen

Side 14-17: Københavnerfotograf

Side 18: Om vore gader og stræder

Side 19: God madidé

Side 20-21: Botanisk Have nedprioriteret

Side 22-23: Ud i verden Berlin - København

Side 24-25: Romantikken blomstrer i byen

Side 26: Forkæl dig selv og interiør med spræl

Side 27: Lammets genkomst

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 275,- kr. for 10 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen

Foto: Henrik Ploug

Nationalmuseet 200 år

Nationalmuseet fylder i år 200 år, men mærker ikke alderen tynde. Tværtimod er museet langt fremme, når det gælder moderne museumsvirksomhed

Vi har talt med museets direktør gennem de seneste 5 år, Carsten U. Larsen.

Nationalmuseet er Danmarks største museum, med – sidste år – 750.000 besøgende og 460 ansatte. De fleste ved jo nok lidt om, hvad der er her. Men hvor ligger hovedforpligtelsen for museet?

”Hovedforpligtelsen ligger i, at vi skal følge den museumslov, som findes i Danmark, hvor Nationalmuseet explicit er nævnt som institution med visse forpligtelser at følge. Basalt set står vi på 5 ben: vi skal foretage en indsamlings, vi skal sørge for, at den indsamlings er dokumenteret, at den bliver bevaret, at den bliver udforsket, og at den bliver formidlet. Det er basalt set museets hovedopgaver. Så har vi i modsætning til alle andre kulturhistoriske museer en forpligtelse til at have internationale samlinger. Museet har altid haft internationale samlinger, og vores samlinger fra det antikke område og fra det etnografiske område er verdensberømte, dem er vi meget stolte af. Selv om

vi hedder Nationalmuseet, er vi i virkeligheden et verdensmuseum, som afspejler de forskellige kulturer i verden, selvfølgelig med fokus på den

Det inddrager naturligvis skolesystemet?

”Det gør det i allerhøjeste grad, det er en stor del af vores arbej-

på de 75.000, svarer det til, at der hver dag i vinterperioden er en gennemsnitlig folkeskole på Nationalmuseet. Det er vi meget stolte af. Vi har et

Nationalmuseets direktør Carsten U. Larsen ved en kopi af en runesten.

kæmpemæssigt undervisningsprogram, som er meget differentieret og spænder over hele verden. Vi har flotte undervisningslokaler, rollespil og forskellige andre ting. Det betyder

de. Vi ynder selv at kalde os ”Danmarks største klasselokale”. Hvert år kommer der 75.000 børn, som mine kolleger her på

Vi beskæftiger os med menneskeskabte ting og tolkningen af det

Nationalmuseet underviser. Derudover kommer der i størrelsesordenen 30-50.000 elever, som bliver undervist af deres egne lærere. Hvis vi bare kigger

meget for børnene indlæringsmæssigt at få lov til at rejse sig fra skolebænken og komme på

Frilandsmuseet eller Prinsens Palæ og f.eks. blive klædt ud som bronzealdermennesker og deltage i begravelsen af en død høvding. Eller blive klædt ud

Direktør Carsten U. Larsen fra Nationalmuseet

Den gamle hashbød fra Christiania er en af museets nyeste genstande, som Carsten U. Larsen her viser frem.

som vikinger den ene del af klassen, den anden del som arabere, blive ført rundt i museet gennem vikingetiden for så at mødes og skulle handle med de forskellige synspunkter, man fra Mellemøsten og vikingekulturen har haft. De lærer at føre diskussionen op til nutiden og se, hvilke paralleller der er.

Undervisningsmæssigt har vi en lang kultur bag os, det startede allerede med Christian Jürgensen Thomsen, som åbnede samlingerne i 1819 og selv gik rundt og viste frem og elskede når børn fulgte med. Børnene kappedes om at stå i første række og være den, der fik guldhalsringene om halsen. Brygger Jacobsen var med til det

som barn og skriver om det i sine erindringer. Hele den tradition kører stadig i fuldt flor.”

Men pædagogisk set stærkt forbedret?

”Bestemt, den er professionaliseret nu. Vi har pædagoger ansat, som sammen med vore kulturhistorikere laver et undervisningsmateriale og underviser eleverne. Inden da er der også lærerkurser, så lærere kan komme herind og få en præsentation af museets undervisningsvæsen. Det er kedeligt for os at se, hvorledes skolernes driftsmidler

efterhånden bliver så få, at vi modtager færre og færre skoler langt væk fra, det er ærgerligt. Derfor har vi på museet besluttet, at vi må ud i landet. Her i 2007 har vi overtaget formidlingsstedet Kongernes Jelling, som ligger i Jelling klos op ad Gorm og Thyras høje og de to runestene, for der at komme mere i kontakt med vores jyske publikum, også undervisningsmæssigt. Det er således, at 46% af Danmarks befolkning bor i Jylland, men kun 26% af vores gæster er fra Jylland. Vi har arbejdet bevidst de sidste 8-10

Hvor ligger dine egne præferencer historisk set? Har du tabt dit hjerte til en særlig periode f.eks.?

”Jeg er uddannet arkæolog, så man skulle jo tro, at mit hjerte lå der. Men efter i mange år at have beskæftiget mig med hele det brede spektrum, som Nationalmuseet beskæftiger sig med, så vil jeg nærmere sige, at jeg nu er kulturhistoriker og ikke så meget fagarkæolog, fordi det er så kolossalt spændende at få lov til at sætte sig en lille smule ind i møntsamlingens

arbejdsområde eller i Frilandsmuseets arbejdsområde, eller industrikulturen, som vi åbner et nyt museum om i 2009 i Brede. For slet ikke at tale om mit eget, arkæologien. Der er nok ikke noget, der er så spændende, som når de arkæologiske kilder kan kobles med de skriftlige kilder. Rent personligt har jeg nok ikke mere nogen forkærlighed.

Min vision er, at museet skal have en folkelig bredde, en videnskabelig dybde og en høj service

år på at hæve det jyske besøgstal, men nu må vi se i øjnene, at hvis vi skal være et museum for jyderne også, må vi komme til dem.”

MOTT LAU
INTERIØR

Græbrødretorv 4
1154 København K
Tlf. 33 36 33 10

www.mottlau.com

Hos Dorte

Knabrostræde 6 · 1210 København K
Tlf. 3315 9777 · www.hosdorte.dk

Prinsens Pale som er facaden ud mod Frederiksholms Kanal.

delt på to udstillinger, og dertil Antiksamlingen, Etnografisk Samling og Møntsamlingen, samt endelig Børnenes Museum. I 2008 kommer så oldtidsudstillingen.”

Den bliver formentlig en fuldt moderne udstilling? Når man så den som barn, var det en noget støvet affære.

”Unægtelig. Jeg har selv set den

Nationalmuseets direktør viser stolt den antikke samling frem.

som barn. Når man kom ind fra landet med skolen var der 3 ting, man kunne vælge imellem: sejle med turbdæne hernede i kanalen, komme på Carlsberg eller komme på Nationalmuseet. Og vi var sgu ikke ret mange, der valgte Nationalmuseet! Jeg håber, at de børn, der kommer her nu, får en større oplevelse. Det skyldes også måden, hvorpå

udstillingerne har ændret sig, vi lægger meget mere vægt på i øjeblikket at lave noget, som vi tror på, at publikum synes er godt. Vi laver fokusgruppeundersøgelser for at finde ud af, hvordan publikum gerne vil have oldtiden præsenteret. Vi går ikke ud og spørger: hvad er det, I gerne vil se? Vi spørger hvordan, for vi har fortællingen,

Nu skal man ikke tro, at der så kommer færre genstande, der kommer faktisk dobbelt så mange genstande, hvoraf nogle aldrig har været vist. Der er også nogle genstande, som har været fremme, som ikke bliver vist nu. Mange genstande, som har været fremme, vil blive vist igen, blot med en ny tekst. Nogle af rummene i den udstilling, vi har taget ned, var faktisk forkerte, vi fortalte en historie, som vi nu forskningsmæssigt kan se ikke mere var sand. I den gamle udstilling var det sådan, at hvis man læste al teksten, ville man have læst en bog på 100 sider, når man kom ud på den anden

ganske anonymt sammen med de andre. Der har publikum sagt, at de godt kunne tænke sig udstillingen bygget op omkring nogle highlights, fordi der er nogle genstande, som er unikke. Danmark er et arkæologisk smørhul sammenlignet med mange andre lande.

men den kan præsenteres på forskellige måder. Den gamle oldtidsudstilling var meget demokratisk, der var ikke nogle genstande, som hævdede sig over de andre. Solvognen stod ved siden af en bronzealderøkse, uroksen fra Vig stod ved siden af en ganske almindelig genstand. Europas ældste flitsbue, som vi har liggende dernede, lå

ALIDA
Marstrand
Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63

www.alida-marstrand.dk

Carsten U. Larsen
i den grønlandske
samling.

side. Den anden ting var, at udstillingsarkitekturen var den samme fra rum til rum, så man kunne godt gå hen og blive lidt træt. Nu laver vi korte og fyndige tekster, men giver mulighed for, at man ved siden af kan få et stykke papir eller en bog, så man selv kan vælge niveauet.

i udstillingen. Der vil også i højere grad blive mulighed for at opleve, hvad der skete ude i verden på det tidspunkt, hvor vi f.eks. havde bronzealder her. Der vil også blive mulighed for, at elever kan blive undervist inde i udstillingen i specielle rum for at de føler, de kommer tættere på udstillingen, uden at man samtidig generer de øvrige

Der vil komme rum, som er specielt scenograferet, hvor scenografer vil prøve at sætte rummet op til den stemning, som skal være der. Er det en jættestue eller et dyssekammer, som skal vises, skal stemningen være anderledes, end hvis vi taler om en boplads eller noget andet. Det skaber en ny oplevelse, og publikum vil ligesom blive trukket fremad

Vi er i virkeligheden et verdensmuseum

udstillingsgæster.”

Hvad er dine overordnede visioner for museet?

”Helt firkantet kan man vel sammenfatte det i, at min vision er, at museet skal have en folkelig bredde, en videnskabelig

dybde og en høj service. Det dækker sådan set det hele. Vi skal evne at formidle kulturhistorien på en måde, således at folk synes, det er spændende og gerne vil interessere sig for det. Og det gør folk, arkæologi og historie er dybt rodfæstet hos danskerne. Men vi kan ikke evne at fortælle det nye, hvis vi ikke samtidig udfører forskning, og den forskning skal have en international karakter i sit niveau. Vi kan heller ikke forvente, at folk gider komme på Nationalmuseet, hvis der ikke er en høj service. Man skal kunne slå op på vores hjemmeside og orientere sig uden at blive skuffet, og man skal kunne komme her og stille de spørgsmål, man gerne vil have svar på, uden at blive skuffet, der skal være service overalt, fra udstilling til butik. Det skal være sådan, at publikum, når de forlader museet, siger: det var da en fin behandling, jeg fik her.”

DAIÆ
NY ADELGADE 5. 33 12 54 71

KØBENHAVNS FARVEHANDEL
Specialforretning
· Linolier
· Linoliemaling
· Limfarver
-miljøvenlige produkter
KFI Badstuestræde 9
1209 Kbh. K
Tlf: 33 11 16 81

D Danvikar A/S
- det danske vikarbureau med 35 års erfaring
Vikarassistance
overalt i Storkøbenhavn
Korrespondenter
Bogholderpersonale
Regnskabspersonale
EDB-personale
Advokatsekretærer
Tekstbehandling
sekretærer
Omstilling
Kontorassistenter
Butikspersonale
Demonstratricer
Kantinepersonale
Lagerpersonale
Tekniske tegnere
Tekstbehandling in-house
Microsoft
Lotus
WordPerfect
D 33 14 30 04
Danvikar A/S
Hyskenstræde 9 · 1207 København K
Fax: 33 14 36 68
E-mail: danvikar@danvikar.dk · Web: www.danvikar.dk

Vester Kopi
Vi tilbyder bl.a.
- 4-farveprint, fra visitkort til megaprint
- offset
- lay-out og DTP
- brevpapir, kuverter og visitkort
- scanning
- flag og bannere
- serigrafii
- etiketter
- samling af mapper og manualer
Norregade 7
1165 Kbh. K.
Tlf. 33 14 58 33
www.vesterkopi.dk

Kongens Fald

Johannes V. Jensen som ung.

”Kongens Fald” er en af de helt store romaner i dansk litteratur – først og fremmest i kraft af sit sprog. En tour de force uden lige fra nobelpristageren Johannes V. Jensens hånd.

Flere har stemt på den som ”Århundredets roman” i dansk litteratur – (det bliver så forrige århundredes) – skarpt forfulgt af Pontoppidans ”De Dødes rige”.

Den er grænseoverskridende på flere måder: den er på sine steder som et prosadigt, andre steder en myte, en folkevise, en spændingsroman – ja, der sprænger alle generer og eksperimenterer vildt. Oprindeligt blev den skrevet som tre adskilte fortællinger.

For læserne af ”Stræderne” er det imidlertid nok især Københavnerscenerne, der har interesse, og derfor dem, der særligt skal omtales her.

Første tredjedel af bogen skildrer nemlig den studerende Mikkel Thøgersen, der stavrer, vakler, løber rundt i byens

Vi er med forfatteren Johannes V. Jensen i Indre By.

gader. Ofte falder han omkuld og sover rusen ud, men i vågen tilstand ser og sanser han skarpt!

Han bor i Pustervig oppe under taget, og en af hans yndlingsbeskæftigelser er at kigge mod stjernerne og drømme om storhed. Men alle hans drømme

Den tidligere Vor Frue Kirke.

bliver til intet, og således bliver romanen også en skildring af resignation og forfald. Han bliver smidt ud

af universitetet, fordi han forsømmer sine pligter ved gudstjenesten i Vor Frue Kirke. I mere eller mindre opløst tilstand oplever han middelalderbyen København, sådan at læseren

Christian den 2.

møder et sansebombardement uden lige: hesteslagtninger, kødmarkeder, krydderisalg, badstuescener, slagsmål. Det emmer nærmest op fra siderne.

Hesteslagtningen er et ekspresionistisk orgie i farver, og Johannes V. Jensens fortid som ung medicinstuderende fornægter sig ikke. Det er nærmest et anatomisk studie i en hest. Mikkel er drømmeren og fantasten, en forunderlig blanding af storhedsdrømme og mindre værdsfølelse. Hans angst og livslede fører til aggressioner og foragt for andre samt næsegrus beundring for kongen. Vi irriteres over ham og føler alligevel med ham. De gamle københavnske stræder skildres i regn, pløre, kulde, varme, så det helt fysisk forplanter sig til læseren. Det er

nærmest klassisk dansk litteratur ”med håndholdt kamera”!

Vi er i Købmagergade, i kvarteret omkring Nikolaj Kirke, på Gammel Torv - overalt i den gamle middelalderby er vi, og det er muligt at læse første tredjedel af romanen med et kort ved siden af sig, så man kan se, hvordan Mikkel Thøgersen kommer omkring.

Mikkel møder kongen – Christian d. 2. – i badstuen og det tilfældige møde tolker

Mikkel møder kongen – Christian d. 2. – i badstuen

FRISØR RAW
-FOR MEN WHO DARE
ÅBENT:
MAN, ONS, FRE 9-18
TIRSDAG 6:30-16:30
TORSDAG 11-21
LØR-SØN: LUKKET
RAW - SANKT PEDERSSTRÆDE 21A
TLF 33 11 14 53

Kongens Fald

Bodlerne er igang i Stockholm og blodet flyder.

den tjener, vi ser på det gamle Blochske historiemaleri af kongen i fangenskab på Sønderborg Slot. Det maleri, som mange "modne" danskere vil huske fra deres Danmarkshistorie i skolen.

Forfatteren kan skrive, så vi føler, vi er der. Kvindelige læsere kan føle sig forurettede over kvindeportrætterne – og med god grund – men bogen skildrer jo en tid, hvor kvinder nemt bliver ofre. De er fædres og ægtefællers ejendom, og der handles groft og hævngherrigt med dem.

Romanen kan læses igen og igen. På trods af alt det voldsomme og dramatiske står landskabsskildringerne smukt og poetisk tilbage i ens bevidsthed. De er nemlig en stor kærligheds erklæring til Danmark, mens selve romanen er en sønderlemmende kritik af det, Johannes V. Jensen har oplevet som tabermentalitet efter nederlaget i 1864. For selv om Kongens Fald er en historisk roman, er den i høj grad også en kommentar til sin samtid.

han som "skæbne". Kongen er på det tidspunkt ung, et kraftcenter, et ungt energibundt, hvis liv endnu ikke har taget retning. Romanen sætter fokus på hvad det er, der bestemmer vores liv. Skæbne, tilfældighed, dybere mening eller en "faldets lov"?

Mikkel knytter efterfølgende sit liv uløseligt til kongens og følger ham overalt, og en af de smukkeste scener i romanen er fremme mod slutningen, hvor kongen ser på den døde Mikkels ansigt og føler varme og hengivenhed. Der er en stor længsel i romanen, som gør den smuk og vemodig at læse.

Det er kongens vægelsind og vankelmødighed, der i sidste ende fælder ham, og mange vil huske scenen, hvor kongen rejser frem og tilbage over bæltet uden at kunne beslutte sig. Så stor gennemslagskraft har romanen haft, at den er kommet til at tegne vores billede af kongen. Det stockholmske blodbad skildres som den masse, det er, og her går romanen over i splatterscener, hvor blodet sprøjter, og kropsdelen flyver i luften.

Johannes V. Jensen havde som forberedelse til skrivningen af bogen læst Troels Lund: Dagligt Liv i Norden, ældre historiebøger, og så havde han kigget på tegninger/malerier af Albrecht Dürer og Hans Holbein. Mikkel Thøgersen er muligvis

Dansk smørrebrød serveret i nye, friske omgivelser

Restaurant M
Store Kongensgade 56
Tlf. 33 15 85 77
www.restaurant-m.dk
Man-lev 11:30-16:00
Åbningstiderne udvides gerne til private selskaber.
Vi leverer også ud af huset.

Christian den 2. i sit fangenskab på Sønderborg Slot.

Sønderborg med slottet til højre.

Herman Bang skrev den første egentlige københavnerroman "Stuk" og gav her sit pessimistiske billede af den ny tid i en flimrende og impressionistisk form.

Johannes V. valgte den historiske roman som ramme for sin kommentar til samtiden. I begge tilfælde kom der stor litteratur ud af det! Litteratur, som rykker os og efterlader et varigt indtryk.

Brillestel: kr. 3.000,-

K KOLDBY OPTIK
Østerfælled Torv 35
2100 København Ø
Tlf. 35 55 70 05
www.koldbyoptik.dk

DECLÉOR PARIS

CREATIVE NAIL DESIGN

Nyåbnet klinik med wellness-behandlinger
Kom ind og få en GRATIS hudanalyse samt 20% på alle behandlinger

DIVA Beauty - gælder i september

Rådhusstræde 15 · 1466 København K · Tlf.: 3322 8244
Åbningstider: Mandag-fredag 10-18. Lørdag 9-15.

Kendte københavnere: Betty Nansen

Fra turnébagage til megastjerne

Hun var født ind i det, Betty Anna Maria Müller, da hun slog øjnene op i 1873 og kiggede på sine forældre med små, skinnende øjne; far Frederik Carl Christian Oscar Müller var skuespiller, omrejsende, og mor Marie Petrine, f. Pedersen, var – ja – også skuespiller, så generne var i orden.

Den små Betty måtte drage med land og rige rundt. For en tid var faderen selv teaterdirektør og ledte en skuespillertrup, som blev omtalt som én af de bedste af slagsen.

Skolegang for Betty – en by i Rusland. Betty gik højst i skole 3 måneder om året, når familiens teater havde fast stude

den evige jagt på pengene, familien skulle jo eksistere.

I 1884 ændrede tingene sig; familien flyttede til København, hvor forældrene fik arbejde på Dagmar-teatret, og Betty kom i N. Zahles skole. Men teatret sad dybt i hende, og 19 år gammel gik hun til optagelsesprøve på Det Kgl. Teater og dumpede med et brag. Det stoppede ikke Betty, hun løb alle teaterdirektørerne på dørene, i al hemmelighed selvfølgelig, og i 1893 lykkedes det for hende at "få hul igennem" og debutere på Casino. Så tog det fart, kort efter fik hun sit gennembrud i "Hjemmet", en forestilling, som tidens store primadonnaer brillerede i.

Betty Nansen i en fantastisk rolle som Kameliadamen.

Netop som Bettys karriere så ud til at være sikret, fik hun tuberkulose og rejste til Korsika på kurophold. Det tog et års tid, før hun kunne vende hjem til Casino igen og befæste sin stjernestatus med titelrollen som "Kameliadamen", hvor hun også havde Herman Bang som instruktør. Publikums beundring steg til forgudelse.

Betty giftede sig med forlagsmanden fra Gyldendal Peter Nansen, og herved kom hun i nærkontakt med et kulturradikalt miljø, som lå meget langt fra hendes eget. I hjemmet på Nørrevold kom datidens førende kulturpersonligheder fra hele Norden, og hun blev naturligvis det feterede midtpunkt.

Nu var Betty Nansen ikke nogen udpræget nordisk skønhed, men hun havde – sagde hun selv – det potentiale, der skulle til for at blive en berømt skuespillerinde: en udpræget personlighed, en slank og bøjelig figur, talende øjne, mund og hænder, og hun forstod at bruge det, både på og uden for scenen. Bjørnstjerne Bjørnson og Henrik Ibsen opvartede hende, fordi de fandt, at hun bedre end alle andre var i stand til at føre deres kvindeskikkelser til sejr.

I perioden 1896-99 var Betty Nansen ansat ved Det Kgl. Teater, men for en ung skuespillerinde, der allerede havde stjernestatus, var det ikke lige sagen med nationalscenens

Peter Nansen

Betty Nansen

Skuespillet Ordet fra Betty Nansen teatret, 1939.

stive hierarki. Hun var vant til privatteatrenes mere frie liv og trivedes ikke på Kgs. Nytorv, så vejen gik til Dagmar-teatret og Folketeatret, kun afbrudt af mange og lange gæstespil i udlandet.

På vejen røg også ægteskabet med Peter Nansen, men hun beholdt hans efternavn livet ud.

Betty Nansen fik publikum til at ligge næsegrus for sine fødder, hun var en stor diva, og man sagde om hende, at hun kunne få en stol til at spille teater. Der kom tilbud fra Nordisk Film om at spille med i såkaldt "litterære" film, og hun indspillede 9 film, bl.a. "Revolutionsbryllup". Hun fik også forhandlet en kontrakt på plads med Fox Film Company i USA, men desværre er alle disse film gået tabt. Hun vendte hjem i 1916, fast

Bodil Ipsen og Betty Nansen, 1933.

besluttet på at få sit eget teater, så hun var fri for at "danse efter andres pibe". Det lykkedes hende at overtage Alexander Teatret på Frederiksberg, som hun gav sit eget navn og omdannede til Københavns mest spændende, litterære spillested.

I 1927 giftede hun sig igen, denne gang med den noget yngre Henrik Bentzon, men

ægteskabet blev opløst i 1933. Hendes iltre temperament har sikkert ikke gjort hende nem at bo under tag med.

Betty Nansens teater var helt fremme i skoene både med klassikerne og det moderne teater, bl.a. fik Kaj Munks "Ordet" premiere på Betty Nansen i 1932, en forestilling, som Det Kgl. Teater havde afvist. På sit eget teater kunne Betty Nansen spille de ibsenske kvinderoller, som hun tidligere havde været afskåret fra, da man mente, de tilhørte den nu aldrende Betty Hennings.

Betty Nansen kæmpede for at holde sit teater økonomisk oven vande samtidig med, at hun blandede sig med temperament og myndighed i tidens teaterpolitiske debat. Hun nåede at holde 25-års jubilæum på sit teater og fik også som instruktør et stort navn. Adskillige hæderspriser blev det også til: Fortjenstmedaljen i guld i 1938, Studenternes Æreskunstner i 1939, og efter sit og Henrik Bentzons gæstespil på Théâtre de l'Oeuvre med Ibsens "Gengangere" udnævntes hun til "Officier de l'Instruction Publique".

Betty Nansen døde i 1943. s.n.

TIVOLI HALLEN
v/ Helle Vogt

FROKOSTRESTAURANT
m/ klipfisk og smørrebrød
som speciale

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60

Lene Frøsig
TANDLÆGE
On parle français

NU TO TANDLÆGER
Lene Frøsig
Kirsten Nygaard Rasmussen

Hyskenstræde 3
1207 København K.
Tlf. 33 12 12 45
email: l.frosig@get2net.dk
www.l-frosig.dk

Motionsruter i byen

For øjeblikket renoverer Københavns Kommune idrætsfaciliteter for 250 mio. kr., og der er planer om at renovere yderligere for et par hundrede millioner kroner. Dertil kommer ønsker om nyanlæg for et par milliarder kroner. Alt sammen for at tilfredsstille københavnernes trang til at dyrke idræt og alt sammen en idrætsdyrkelse, der foregår på dertil indrettede idrætsfaciliteter.

Men i virkeligheden foregår den meste idrætsdyrkelse i København nok ved, at københavnere tager deres løbesko på og løber en tur i byen

– eller blot går en tur. Og alle disse borgere har kommunen ikke et egentligt tilbud til i dag. Det vil Socialdemokraterne gerne forsøge at gøre noget ved, og derfor arbejder vi i øjeblikket med muligheden for at etablere motionsruter overalt i København – gerne i samarbejde med Frederiksberg Kommune.

Vi forestiller os tre forskellige typer ruter i byens rum. En grøn rute, en blå rute og en rød rute, som skal have en cirka længde på henholdsvis 3 km, 5 km og 10 km.

Idéen er, at ruterne etableres i byens rum som rundstrækninger på kryds og tværs af hinanden, på en sådan måde, at man ved at følge en rute passerer adskillige øvrige ruter, men at man altid kommer retur til startstedet. Ved at lade ruterne

Foto: Christian Ploug
Fotomanipulation: Kirstine Ploug.

krydse over hinanden kan løberne eller fodgængerne vælge at kombinere ruterne, således at den fulgte rutes samlede længde bliver længere. Afmærkningen af ruterne tænkes udført ved at udskifte fortovsfliserne for hver 50 meter med en flise, der fortæller, hvilken farverute og hvilket rutenummer, der følges. Ideelt set bør der ikke være særlig langt fra alle københavnernes gadedør til den nærmeste motionsrute.

Der skal etableres en hjemmeside, der fortæller, hvor de forskellige ruter ligger og som angiver en præcis længde af de forskellige ruter. Motionsruterne kan med tiden udbygges med vandposte, og der kan ophænges ure til tidtagning på udvalgte steder.

Der tales i disse år meget om motion på recept, og det kan derfor i et sundhedsmæssigt perspektiv forestilles, at københavnere vil blive ordineret at følge en motionsrute et par gange om ugen af deres læge.

Såfremt vi kan finde et politisk flertal for at etablere motionsruter – måske blot i en enkelt bydel, som en forsøgsordning – kan vi måske om ganske kort tid se københavnere motionere på et fintmasket net af grønne, blå og røde ruter, lige fra de smalle stræder i middelalderbyen til de mere befærdede indfaldsveje i byens udkant. m.w.

Håndlavede smykker 18 karat guld

Ønsk dig, få foræret eller køb selv dit unikke smykke

Juveler Ethan Lindhardt
Admiralgade 20, 1066 København K.
Tlf. 33 16 32 25
Tirsd-fred: 11:00-18:00 Lørdag: 10:00-14:00
Mandag lukket

De faxer - vi bringer !
ØL - VAND - SPIRETUS - TOBAK
STORE KONGENSGADE VINHANDEL
Store Kongensgade 89 - 1254 København K.
Tlf. / fax : 33 15 38 10

Dansk frokost når det er bedst
Nyd vores fortovscafé ved kanalen
med udsigt til Christiansborg

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00
Søndag lukket

Kanal Caféen
Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafeen.dk

København fotograf på filmens verdenskort

Rigtig mange københavnere bruger en del af deres arbejdsliv i udlandet, nogle i jobs, hvor man tænker: ”Hvad mon de egentlig laver?” Vi har været på besøg hos stillfotografen Rolf Konow.

Rolf Konow viser her et par print frem. (Foto: Henrik Ploug)

Når filmen er forbi, og rulleteksten løber over lærredet, kan man se ordet ”stillfotograf”. Hvad laver en stillfotograf?

”En stillfotograf tager de billeder, der bruges til at lave publicity for filmen. Billeder, der gør opmærksom på, at nu er der lavet en film. I gamle dage brugtes billederne i f.eks. biografernes udhængsskabe, der var 32 billeder i skabet, nu er det skåret ned til 8. Derudover bruges billederne til reklameomtale i bladene, til plakater og til bøger. Jeg har været 36 år i filmbranchen, og jeg får mange opringninger fra folk, der gerne vil have billeder til bøger, enten til forside eller til illustration af forskellige artikler. Det kan være fra Matador, eller fra Pelle Erobreren, det plakatbillede er blevet brugt utroligt meget rundt omkring. Så stillfotografen er den person, der illustrerer filmen. Nu om dage er der nogle filmselskaber, der forsøger at klare sig uden stillfotograf.

Rolf Konows kendte billede fra Olsen Banden.

De bruger ”frame grabs”, dvs. at man tager et billede direkte fra filmstrømmen, men kvaliteten er for dårlig. Jeg talte med Regner Grasten (filmproducent, red.) forleden, han har gjort det på én film, og han sagde, at det gjorde han aldrig nogen sinde mere, det duede bare ikke.”

Hvordan blev du inspireret til at fotografere ved filmen? ”Jeg er uddannet reklamefotograf, udlært hos Guldbrandsen. Men før det, hvor jeg var på kostskole, mødte jeg en dag Ole Lytken, som var filmfotograf på Saga. I virkeligheden ville jeg gerne have været filmfotograf, men han sagde til mig, at jeg skulle tage en fotografuddannelse først. Så jeg gik rundt til alle fotograferne fra A-Z efter

Resident Evil.

telefonbogen for at skaffe mig en læreplads. Det lykkedes mig at komme ind hos fotograf Guldbrandsen, som på det tidspunkt var en af de mest anerkendte reklamefotografer. Der var jeg i lære i 4 år. Da jeg så var færdig, havde jeg en god ven, Jan Lehmann, som på det tidspunkt arbejdede som produktionsassistent hos Nordisk Film, og han sagde til mig, at de manglede en stillfotograf, og at jeg skulle tage ud og vise dem mine billeder. Det gjorde jeg og fik så mit første job, ”Balladen på Christianshavn”, som var en spillefilm lavet over serien ”Huset på Christianshavn”. Det var i december 1970. Jeg fandt hurtigt ud af, at der gik mange arbejdsløse filmfotografer rundt, og så tænkte jeg, hellere blive stillfotograf og have arbejde end være arbejdsløs filmfotograf.”

Du har været med på et hav af danske og udenlandske film og TV-serier. Hvilke film har været de store ting, du har været på?

”Det er svært at sige. Hvad kan du bedst lide – bøf eller sushi? Jeg kan godt lide begge dele! Jeg har arbejdet på 12 Olsenbande-film ud af 14, det var en forrygende oplevelse. At arbejde med Balling (filminstruktør Erik Balling, red.) var fantastisk. Det var også fantastisk at arbejde med Hans Kristensen på ”Flugten” og ”Per”, og med Bille (August, red.), som jeg arbejdede med på 5-6 af hans film. Det startede med ”Tro, Håb og Kærlighed”, så ”Pelle Erobreren”, ”Smilla” (Frøken Smillas fornemmelse for sne, red.), ”Les Misérables”, ”En sang for Martin” og her til sidst ”Return to sender”. Med Von Trier har jeg lavet ”Europa”, ”Breaking the waves”, ”Dogville”.

Hvis vi taler udland, kan jeg nævne Kenneth Branagh, som jeg arbejdede med først som skuespiller på ”Othello”, og så på to film med ham som instruktør, ”Hamlet” og den film, han lavede sidste år, Mozarts ”Tryllefløjten”. Jeg har arbejdet med så mange, men det er svært for mig at sætte navn på det, jeg synes var bedst, fordi det allsammen har været store oplevelser.”

Billedet fra Pelle Erobreren som med tiden er blevet kendt over hele verden.

Er der stor forskel på at arbejde i Danmark og i udlandet?

”Ja, det er der, fordi holdet er kæmpestort, når vi er i udlandet. Der er måske 150 mennesker, hvor vi her i landet kun er 30-40. Og så bruger de mange flere billeder i udlandet, det betyder mere for dem, end det gør her i Danmark. Stillbilledsætten her i Danmark ender med at blive de her 8 billeder til udhængsskabet og så måske 12 billeder til pressen, hvor sættet i udlandet ligger på 135-200 billeder, når filmen er færdig. Sidste år arbejdede jeg på ”Resident Evil III”, hvis oplæg er et computerspil. Milla Jovovich har hovedrollen i filmen. Fra denne film, som har

Sammen med Milla Jovovich i Resident Evil.

Københavnserfotograf i Hollywood

Kenneth Branagh (t.h.) i "Othello"

Resident Evil.

premiere i Danmark i november måned, har jeg lige hentet 138 billeder ned fra Sonys hjemmeside. Det er noget andet end hos mange danske udlejere, hvor der ligger 12-14 billeder. I udlandet forkæler de også bladene, de giver solotting til nogle blade, sådan at alle blade ikke får de samme historier og bil-

leder. Herhjemme lægger man et billede op på en hjemmeside, så kan folk hente det samme billede ned. Det inspirerer ikke et blad til at lave en stor dobbeltsidet artikel, hvis man ved at det konkurrerende blad har de samme billeder. Så det er noget af en forskel.

Hvordan med at arbejde for de danske instruktører i forhold til de udenlandske?

"Der er jo stor forskel på instruktørerne generelt. Von Trier f.eks. Alt det, som folk siger om ham, at han er mystisk og mærkelig og forfærdelig at arbejde med, det passer jo ikke. Det er dybt inspirerende og har hver gang været en vidunderlig oplevelse at arbejde med ham. Så det med at han skulle være ubehagelig og mærkelig, det må været noget pressen har opfundet."

Har der været nogle spændende oplevelser med de store skuespillere?

"Det er jo altid fantastisk. Da vi lavede Hamlet, tænkte jeg:

hold da op, her står jeg, lille Rolf fra Danmark, og så står Jack Lemmon dér og siger "something is rotten in the state of Denmark". Og så er der det, at i udlandet skal skuespillerne godkende billederne, det er med i deres kontrakter, i Danmark har vi ikke det samme. F.eks. på Hamlet, der spillede Julie Christie dronningen, og da hun gik billederne igennem, sagde hun til mig, hvis hun kasserede et billede: "Rolf, det er ikke dine billeder, jeg ikke kan lide, det er mig, jeg ikke kan lide", det var jo meget sødt af hende."

Hvad med de store danske skuespillere? Har du spændende oplevelser med dem?

"Ja, hold da op. At arbejde med Olsenbanden, det har været fantastisk. Jeg kan huske, at da vi lavede en af Olsenbanderne, var jeg med ude at sejle med dem. Morten Grunwald sagde til mig: "Tag med ud at sejle denne søndag". Det gjorde jeg så, og da

Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg VVS

Guldbergsgade 9 - 2200 N
Telefon: 35 39 29 93
www.3blaa.dk

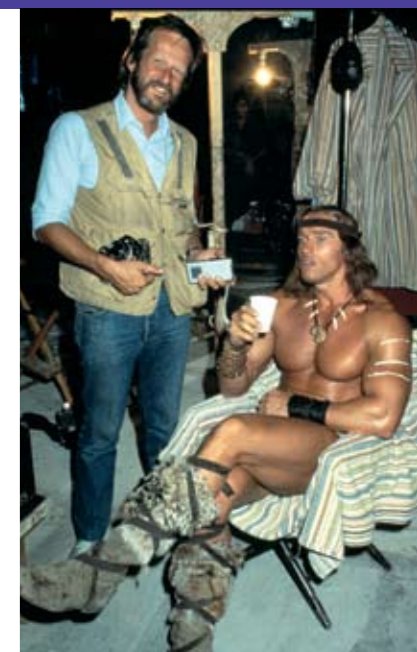
Arnold Schwarzenegger i Conan 2

jeg skulle passe roret et øjeblik, kom der en kastevind, så båden væltede. Næste dag fik jeg en skideballe af rang af Balling. "Du tager aldrig mere med ud at sejle med skuespillerne, når vi laver film!" Så det måtte jeg holde op med."

Du sagde før, at Balling var helt speciel som instruktør.

"Ja, det var han. Han havde sin egen måde at gøre tingene på. Når stillbilledet skulle tages, sagde Balling "høp", og så tog skuespillerne opstilling. Når Balling havde sagt "høp" 3

Billede fra en pause i optagelserne af Conan 2 med Arnold Schwarzenegger.

gange, havde jeg fået min chance. Efter et par år holdt "hopperne" op, for da havde jeg fået mit blimpede kamera (lyddæmpet kamera, red.), så jeg kunne tage billeder undervejs i filmoptagelserne i stedet for at vente til efter optagelsen, hvor jeg kun kunne få et opstillet billede. Han lærte mig, hvordan jeg skulle lave billederne, han var med i det. Det er de færreste instruktører, der virkelig er med til at lave stillbillederne, de betragter det bare som noget, der skal laves indimellem. Men Balling gik meget op i det. Ikke for at forkleje instruktørerne nu om dage, arbejdsformen er blevet anderledes, fordi jeg kan tage billeder lydøst undervejs, så instruktøren ikke behøver at interessere sig for det." c.c.

Meryl Streep fra Åndernes Hus, 1993.

Se flere billeder på: www.konow.dk

Om vore gader og stræder

Frederiksstaden, et eksklusivt kvarter i København

med marmor, heraf navnet Marmorkirken, som er det navn, københavnere bruger om kirken. Efter Eigtveds død i 1754 var flere arkitekter inde over projektet, som mere eller mindre var gået i stå. Det viste sig, at planerne var højere end niveauet i rigets

De berømte løgkupper på den russiske kirke i Bredgade.

Frederiksstaden er opkaldt efter Frederik V (1723-66). Bydelen er planlagt af arkitekt Nicolai Eigtved, der udformede tegningerne til opførelsen af Frederiksstaden til minde om den oldenborgske kongeslægts 300-års jubilæum på Danmarks og Norges trone.

Juvelen i Frederiksstaden var planlagt at være Frederikskirken, hvortil grundstenen blev lagt i 1749. Byggeriet var stort og pompøst anlagt, bl.a. skulle kirken beklædes ind- og udvendigt

James Bauerle en af kunsthandlerne i Bredgade.

pengekasse, og den påbegyndte kirke lå i over 100 år hen som en ruin, indtil finansmanden C.F. Tietgen købte tomt og selv finansierede færdiggørelsen. Bredgade var og er den fine hovedgade i den fornemme Frederiksstad. Gaden kaldtes i folkemunde "bredgade", fordi den var betydeligt bredere end de omliggende snævre stræder

De store palæer der præger Bredgade.

i middelalderbyen, og selvom den i 1600-tallet fik navnet Norgesgade, hang navnet Bredgade ved og blev officielt i 1877. Gaden var med sine mange gamle adelspalæer og eksklusive beboelsejendomme ikke en egentlig handelsgade med livlig færdsel, men en rolig gade, hvor fine folk spadserede og måske luftede pinsesnitter. De butikker, der var, var hovedsagelig blomsterhandlere og kunst- og antikvitethandlere.

Sidstnævnte har holdt ved i gaden, hvor man kan finde nogle af Københavns mest eksklusive gallerier, antikvitethandlere og øvrige specialbutikker. c.c.

Marmorkirken.

Malermester Binger
Admiralgade 22
Telefon 33 14 26 00
Garanti på kvalitet

TIFFANY lamper
Ny adresse
Housewarming
Gammel Kongevej 70
1850 Frederiksberg C.
Tlf. 3332 1893
Åbningstider: 12:00-17:30 - Lørdag: 11:00-14:00

MOJO
BLUES BAR
Levende musik hver nat
Løngangsstræde 21C
Tlf. 3311 6453 • www.mojo.dk

Svids
www.hviidsvinstue.dk

God madidé

Matadors fædre, Henning Bahs og Erik Balling, hyggede sig med smørrebrød på Kanal-Cafeen i Frederiksholms Kanal.

Ingeborg foran fotografiet, som still-fotograf Rolf Konow har taget af Bahs og Balling. Det hænger på en af restaurationens vægge.

Et par gange om måneden lagde Bahs og Balling vejen forbi Kanal-Cafeen for at indtage Ingeborgs gode smørrebrød.

Krydderierne tilsættes kødet.

Ingeborg fortæller: "Når de kom, var de altid glade. De fik en kogt, syltet sild, et stykke med sprængt oksebryst og en snitte med gl. ost og snaps til - Brøndum Kommen. Og så sagde de altid: "Nu har vi det

godt, nu har vi det rigtig godt, Ingeborg!"

Det sprængte oksebryst må man gå til slagteren og købe, man må ikke selv sprænge mere, jeg ved ikke hvorfor. Det skal koge i en lage med nelliker, laurbær, enebær, sød allehånde, salt og peber. Når det har kogt sagte 2-2½ time, tager vi det op og lægger det i koldt vand med salt og så i køleskabet, så tager vi det frem, når vi laver smørrebrød. Dertil laver vi pickles og peberrodssalat og serverer til sammen med skiver af syltet agurk, det ser godt ud."

I Kanal-Cafeens gode pickles indgår følgende ingredienser:

Skalotteløg, gulerødder, blomkål, sennepspulver, salt, vand, perleløg, røde løg, grønne tomater, sukker og karry. Men kun Ingeborg forstår at blande det rigtigt!

I køkkenet er Ingeborg igang med at koge kødet.

Smørrebrødet tilberedes omhyggeligt.

MELROSE AVENUE
Los Angeles, CA 90046
VINTAGE AMERICANA MERCHANDISE
BADSTUESTRÆDE 16 • 1209 KØBENHAVN K.
Tlf. 33 153 153 • WWW.MELROSEAVENUE.DK

H. DANIELSENS EFTF. APS
KRONQUIST
LÆDERSTRÆDE 11
1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk
AMAGERTORV ØSTERGADE
LÆDERSTRÆDE
OLD FISH MARKET
ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS

EVERYTHING
PRICE-MARKED

Botanisk Have nedlægges

En af de største plantesamlinger på det europæiske kontinent forsvinder fra Botanisk Have

Da Københavns befæstning mod Sjælland blev nedlagt i 1867, solgte staten fæstningsterænet til København med pligt til at anlægge en række parker på arealerne. Som et led heri blev Botanisk Have flyttet fra Gammelholm til sin nuværende placering på Østervold mellem Stadsøberstens og Rosenborg Bastioner, et areal på ca. 10 ha. Området blev i 1871 overdraget til Københavns Universitet, fordi haven var et botanisk forskningscenter af overordentlig stor betydning. Havens historie rækker tilbage til 1600, da Den Medicinske Have blev anlagt i Skidenstræde, der nu hedder Krystalgade. Universitetet, som fik stor støtte fra brygger J.C.Jacobsen, lod en af tidens bedste landskabsgartnere, H. A. Flindt, udarbejde et projekt for haven, der samtidigt med at rumme de botaniske samlinger af sjældne og eksotiske vækster også skulle være tilgængelig for publikum, og i 1874 kunne haven åbne sine porte. Imponerende er de store væksthuse med palmehuset, der rummer en mangfoldighed af

tropiske og subtropiske planter, som centrum.

Botanisk Have udviklede sig til en af de fornemste i Europa, fordi en lang række forskere og rejsende botanikere hjembragte sjældne planter og træer fra alverdens lande. Samlingerne er, og snart skal vi sige var, helt enestående. Dels har man her kunnet gøre sig bekendt med floraens mangfoldighed, hvad der har været af stor pædagogisk betydning, også fordi man har kunnet levere planter til skolernes botanikundervisning, og dels har det haft en enorm forskningsmæssig betydning, at man i haven havde et helt unikt plantemateriale til rådighed.

Megen fremragende forskning på det botaniske felt, såvel det planteanatomiske som det plantefysiologiske, har fundet sted her, fordi

Botanisk Laboratorium og Botanisk Museum med sine fine samlinger fandt sin naturlige placering i haven. På det forskningsmæssige område kan man blot tænke på professor Detlev Müllers banebrydende

Det fantastiske væksthuse.

resultater med opdagelsen af enzymerne glucoseoxidase, mannitoldehydrogenase og det alkoholdannende enzym i gær og på hans omfattende videnskabelige afhandlinger. I øvrigt

Litterære byture, se:
www.peter-og-ping.dk

Væksthuses interiør med de mange sjældne planter.

havde professor Müller i sin tid embedsbolig i Botanisk Have i huset på hjørnet af Gothersgade og Nørre Farimagsgade.

Botanisk Have er andet end et forskningscenter og en plantesamling. Botanisk Have er også en af Københavns smukkeste parker, hvor københavnere og turister kommer i store tal, fordi haven er en smuk og fredelig oase i byen, og så fordi de her kan se næsten alverdens træer og planter. I palmehuset og i de tilstødende væksthuse oplever de besøgende tropernes og ørkenens vækster i fuld størrelse, palmer, kaktus og eksotiske planter, og her fornemmer de urskovens fugtige hede. Det kan godt være, at oplevelsen kan opsøges i internettets cyberspace; men det er nu noget helt andet for ham eller hende, der vil pleje sin nysgerrighed, at opleve og lære i havens virkelighed.

Nu er Botanisk Have nedlagt, det skete fredag den 31. august 2007. Staten har begrænset universitetets ressourcer, så der ikke længere er råd til at opretholde

en gartnerstab, som kan tage sig af det daglige arbejde. De sjældne planter må overleve ved at blive sendt til andre botaniske haver, som har forståelse for betydningen af og midler til at pleje de unikke samlinger. Den fine samling af orkidéer er allerede væk. Haven skal omdannes til en almindelig park på linie med Ørstedsparken og Østre Anlæg, og København er blevet en kulturskat af en helt enestående karakter fattigere. 407 år har København haft en botanisk have, nu er det slut.

Man kan undre sig længe over, at politikerne bevilger masser af penge til inferiøre forskningstiltag, når de samtidig udviser en så eklatant ligegyldighed, at der tabs så væsentlige kultur- og forskningsværdier, som Botanisk Have er udtryk for. Regeringens kulturkamp er tilsyneladende ikke en kamp for kulturen, men imod den, og regering og Københavns Kommune er højst sandsynligt bedøvende lige glade med, at vi alle er blevet fattigere, ikke på penge, men på kulturværdier. f.l.

Fransk brasserie - når det er bedst!
3-RETTERS MENU

Fiskepanaché med frisk basilikum og salat

Kalvemedailon med hvid svampesauce og sæsonens grønsager

Chokolademousse

Kr. 285,-

Gråbrødre Torv 2 - København K
Telefon 33 32 92 92
info@philippe.dk - www.philippe.dk

TOLDBOD BODEGA
WWW.TOLDBOD-BODEGA.DK
Esplanaden 4 - 1263 København K
Tlf. 33 12 93 31

Frokost- og aftenrestaurant med klassiske danske retter

Restaurant Tvermoesgaard
Rosengaarden 12 • 1174 Kbh. K. • Tlf: 3312 6578

ILETA FRIMÆRKEHANDEL
Fiolstræde 20
1171 København K.
Telefon 33 12 91 23
19 år i Fiolstræde

Ude i verden: København og Berlin i kunstsamarbejde

Mange danskere har i de seneste år fået interesse for Berlin, og specielt kunstnerne har taget byen til sig

Den synenergi, der opstod ved genforeningen af Øst- og Vestberlin, har rakt langt ud over byens grænser, og Berlin er i dag en metropol for kunst og kultur på verdensplan. Mange danske kunstnere har et ønske om at deltage i den internationale, dynamiske atmosfære, der er p.t. i Berlin, og Kulturministeriet og Udenrigsministeriet har været hurtige til at fornemme udviklingen og har iværksat et program – Berlinaut – som skal bidrage til internationaliseringen af det danske kulturliv. Der er afsat 2 mio. kr. over en to-årig periode til støtte for danske kunstnere i Berlin.

De styrkede relationer på nationalt plan kan ikke undgå at smitte af på de i forvejen gode relationer mellem København og Berlin. Presse- og kulturattaché ved den danske ambassade i Berlin Henry Werner orienterer nærmere:

”Berlin og København er ikke, formelt set, venskabsbyer. Men der er et tæt samarbejde mellem de to byer, og det bygger på et memorandum fra 2002 om projektbaseret samarbejde, hvor man enedes om forskellige ting, som man gensidigt ville kunne

lære af. Der viste sig forskellige muligheder, f.x. bebyggelse af gamle industriarealer ud til vandet, der har man jo lighedspunkter mellem Københavns havn og Spree-arealeret i Berlin. Der er integration, sociale spørgsmål, og så selvfølgelig kulturen, som var et vigtigt punkt lige fra starten. I 2003 kom Berlins borgmester til København, og man underskrev en aftale om kultursamarbejde. Det var optakten til det, der senere kom til at hedde ”urban art stories”, et projekt, som blev støttet af forskellige parter, fortrinsvis Københavns kommune. Udgangspunktet var, at kulturadministratorer og kunstnere fra begge byer skulle etablere fælles projekter, hvor folk lærte hinanden at kende og muligvis ville fortsætte samarbejdet. Det kørte over 2 år, og der var bl.a. børnedans og fotokunstnere, der lavede en udstilling om hhv. Berlin og København, som blev vist i begge byer. Det var virkelig et netværk, der blev startet der, og noget af netværket er faktisk blevet hængende, f.eks. Copenhagen Jazz Festival. De var med i urban art stories og har nu fundet nogle klubber her, som de arbejder godt sammen med, og klubberne har også været i København.”

Der er et tæt samarbejde mellem de to byer

Henry Werner (presseattaché), Lene Mortensen (kulturattaché) og Tine Bredo (konsulent for kunst og kultur) fra den danske ambassade.

Hjælper Københavns kommune til i disse tilfælde?

”I urban art stories var det Københavns kommunes penge, der gik til det. I år har vi haft tilskud fra det statsstøttede program Berlinaut.”

Der var en Poul Gernes-udstilling i juli måned i et galleri her, er det privat eller noget, der går gennem ambassaden?

Kulturattaché Lene Mortensen: ”Lige præcis den udstilling var på privat plan. Der er så mange gallerier og så mange danske kunstnere, der er interesseret i at komme herved,

så hele det liv kan vi slet ikke rumme på ambassaden, men vi er behjælpelige med at skaffe kontakter til de danske kunstnere, der gerne vil udstille her. Ambassaden har en omfangsrig kulturkalender, hvor vi bl.a. har lister over gallerier, der kunne være interessante for danske kunstnere. Der er så meget gang i det her område, at vi for ca. 2 år siden begyndte at arbejde på ideen med at skabe et tættere netværk mellem danske kunstnere herved. Det er der kommet en hjemmeside ud af, hvor danske kunstnere kan oprette en profil, hvor de kan præsentere sig selv og deres projekter.

Indgangen til galleriet der havde maleren Poul Gernes udstillet.

Det er en helt ny ting, at man støtter danske kunstprojekter på den betingelse, at de finder sted i en bestemt udenlandsk by. Det viser klart, at man i Danmark har forstået, at Berlin har særstatus som international kulturmetropol. Man vil gerne støtte danske kunstnere her, fordi det er vigtigt, at kunstnere ”in coming” får del i det internationale netværk, som allerede er her, for at kunne komme videre ud i verden og få en international karriere.”

Er Berlin på vej til at blive, hvad Rom og Paris var for kunstnerne tidligere?

”Vi hører fra billedkunstnerne især, at Berlin er stedet nu,

der er hverken London eller Paris. Der er mere rum her, der er flere kreative steder, flere kreative huller, man kan stige ned i og blive inspireret af.”

Der har vel også været noget spænding omkring det, at byen på mange måder har skullet starte forfra?

”Det er absolut noget, der inspirerer kunstnerne, at byen ikke står som en færdig by, men at der både er det gamle og det nye, det er et mere organisk billede at bevæge sig i. Kunstnerne er med i skabelsesprocessen.”

Henry Werner: ”Det er klart, at det ufærdige og det udefinerede tiltrækker. Også de ”huller”, vi

taler om: der er masser af rum, f.eks. gamle store fabrikshaller, som står tomme. Det giver en frihedsgrad, som ikke mange byer kan tilbyde.”
c.c.

Victoria Pub har åbent mandag til onsdag fra kl. 10.00 til kl. 24.00
torsdag fra kl. 10.00 til kl. 3.00
fredag og lørdag 10.00 til kl. 5.00
søndag lukket

Musik hver torsdag, fredag og lørdag.
Gl. Torv 24 - 1457 København K. - Tlf. 33 93 96 16

Ny bolig- og livsstilbutik i Strødet med minimalistisk og avantgarde tøj, interiør og tasker fra:

THE LIN fatboy ferm marimekko

KAIKU • Kompagnistræde 8, kld. • 1208 København K.
Telefon 3311 1907 • info@kaiku.dk
Se også vores netbutik på www.kaiku.dk

Romantikken blomstrede i byen

Læs her om hvordan København tilfældigt kom til at danne rammen om en livslang forelskelse

Tante Yvonne. Min absolutte yndlingstante var Yvonne. Hun blev født i Reims i 1903 og var ældste datter af onkel Axel Jørgensen og tante Emmy, lillesøster hed Odette. Onkel Jørgensen, min farfar og min farmors bror, onkel Rudolph kaldet Rus, mødtes som elever på Hærens Elevskole i 1879. Mens min farfar fortsatte sin militære karriere, forlod Rus og Jørgensen hæren for at blive telegraflever og senere telegrafbestyrere i Store Nordiske Telegrafskab. Farfar blev gift med Rus' søster, mens Jørgensen og Rus blev sendt til Göteborg, hvor de forelskede sig og blev gift med 2 søstre, Emmy og Augusta. Senere blev de sendt

til Finland, og mens onkel Rus gjorde sig i det enorme russiske zarrige, var med til at anlægge det transsibiriske telegrafkabel med en afstikker til Shanghai

Tante Yvonne, onkel og min kone ved Point du Hoc.

og endte som telegrafbestyrer i Irkutsk, kom Jørgensen til Frankrig og blev bestyrer i Reims.

Et af onkel Jørgensens skibe.

Onkel Jørgensen havde forelsket sig i Finland og havde købt et hus i Nystad, hvor han ville slå sig ned som pensionist. Omkring 1930 gik han på pension. Hele familien drog til København, hvor han købte en båd. Alle gik ombord incl. puddelhunden, hvorefter de stak i søen for at sejle til Nystad.

Så langt kom de aldrig. Båden kom ind i en storm og forliste ved Due Odde. Kun Yvonne og hunden blev reddet, mens de andre druknede.

Stakkels Yvonne kom til København, hvor min mor tog sig af hende. Hun fik job i den franske legation på Kongens Nytorv, og her mødte hun en fransk skibsingeniør, Raoul Hamel. Hans far ejede skibsværftet i Cherbourg. De forelskede sig heftigt i hinanden, og til hans forældres store fortrydelse arrangerede mine forældre bryllup for de to. De blev dog senere tilgivet. Tilbage i Cherbourg købte de et hus på Boulevard Maritime med udsigt over Den engelske Kanal. Stranden lå lige på den anden side vejen.

Så kom Verdenskrigen. Onkel Raoul, som var reserveofficer i den franske hær, blev indkaldt, og da han kunne engelsk, blev han sendt til Nordfrankrig som forbindelsesofficer til det

engelske ekspeditionskorps. Da tyskerne angreb i maj 1940, blev han såret af et skud i hovedet; men slap til England med de britiske styrker ved DNoukerque. Han meldte sig til De Frie Franske under general Charles de Gaulle og blev ved invasionen tilknyttet de amerikanske styrker, som gik i land på Utah Beach på østsiden af halvøen Cotentin.

Tyskerne besatte Cherbourg i 1940, og den vigtige Atlanterhavshavn var målet for den tyske flåde. Tante Yvonne måtte forlade huset, som tyskerne beslaglagde. Hun måtte som flygtning gå på landevejen og

La Fontaine Jazz

Open 8pm - 5am

Kompagnistræde 11. Kbh. K.
Tlf. 33 11 60 98

Amerikanske soldater i Cherbourg. Foto: Musée de Cherbourg.

levede forskellige steder ude på landet i Normandiet indtil 1944. I København havde mine forældre sporadisk forbindelse med hende gennem Røde Kors breve; men om onkel Raoul vidste man ingenting.

22 juni 1944 omringede amerikanerne Cherbourg, og onkel Raoul var med. Tyskerne ville ikke overgive sig, så i et meget voldsomt slag blev de nedkæmpet. De gav op den 26 juni bortset fra styrken på Arsenalet, hvor de kæmpede i endnu et døgn. Amerikanerne tog 39.000 fanger, da slaget var endt, og Cherbourg, især havnen, var næsten totalt ødelagt.

Tante Yvonne ville se hvor meget, der var tilbage af deres hjem, så hun fulgte fra vestsiden af Cotentin halvøen efter tropperne mod Cherbourg. Da slaget næsten var ovre, mødte hun helt tilfældigt onkel Raoul på gaden i den indre del af byen, som lå i ruiner, og de blev enige om at gå ud til deres hus den næste dag for at se, hvad der var tilbage. Det var både et lykkeligt, men også et trist syn, der mødte dem. Stranden var blevet belagt med jernbanespor, og tyskerne havde opstillet pigtrådshegn og -spærringer. Huset var det eneste hele hus på hele havnefronten. Da de kom til huset, blev de mødt af en amerikansk oberst, som selvfølgelig spurgte om, hvad de ville. Da de havde forklaret sig, sagde han, at der var oprettet officersmesse i huset med dansegulv i garagen og piger på første sal, så det var nok ikke så godt

at vise det frem for madame lige nu. Han bad dem komme igen næste dag. Da de kom, var huset ryddet og sat i stand, officerer og piger var ude, og tante Yvonne kunne flytte ind med det samme.

Onkel Raoul forlod på amerikansk opfordring den franske hær umiddelbart efter. Det var vigtigt for de allierede at få gang i skibsværftet, hvor der blev repareret flådefartøjer under resten af krigen. Som i alle gode eventyr, levede de to lykkeligt til deres dages ende. Jeg besøgte dem så ofte jeg kunne, og første gang var i 1949, hvor Cherbourg stadig bar uhyggelig præg af de hårde begivenheder, byen havde været igennem i 1944. f.l.

Det er her man hygger sig!

Åbningstider
Man - Ons: 10 - 00
Tors - Lør: 10 - 02
Lukket søn- & helligdage

Irish Coffe
34 kr

Rosengården 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

TJENERLØB GRÅBRØDRETORV
ONSDAG 26. SEPT., KL. 13

Gråbrødretorvs tjenere tager benene på nakken, når torvets restauranter for 17. år i træk dyster om at have de hurtigste og mest elegante tjenere. Gråbrødrene på torvet har atter opstillet skrækindjagende forhindringer, der med garanti vil fremkalde smil hos gæsterne, når de forceres af de målrettede tjenere, der serverer for et kritisk, men retfærdigt dommerpanel.

Dommerpanelet består af en god håndfuld populære danske sangere og skuespillere, der forventer mad og drikke til tiden, serveret med stil og smil på læben.

Kenneth's Cykler

- Værksted
- Nye cykler
- Alt inden for tilbehør

Skt. Gertruds Stræde 8 Tlf. 3333 8458
Åbent: Man-fre. 8.00-17.30 • Lørdag lukket

Nyboder Boghandel & Antikvariat
Store Kongensgade 114
1264 København K.
Tlf. 33 32 33 20
nyboder@bogpost.dk

Bøger i tre etager

Førende specialister i
militaria
søfart
biler/busser/tog
fly

Nyt i stræderne

Interiør med spræl i

Mange forbinder Gråbrødretorv med restauranter og cafeer, men der er også andre spændende oplevelser på det dejlige torv.

Mottlau Interiør er en af de spændende forretninger, der er kommet til. Forretningen handler med såvel store som små ting til hjemmet, for tiden er det interiør i kraftige pangfar-

ver, som mange ofte forbinder med et sommerhus, men som kan give en helt speciel effekt i hjemmet. Pt. er det de stærke og romantiske farver, der dominerer varerne i butikken, men medio september kommer den nye efterårskollektion hjem, varer, som indehaver Eva selv har været ude at købe fra forskellige

leverandører i Europa, men der vil selvfølgelig også være danske designvarer på hyldeerne. Butikken er præget af en let og uhøjtidelig stemning. Der forhandles nogle ting, som ikke kan fås andre steder, og Eva fortæller, at butikken vil være i konstant forandring, med masser af nye varer. p.s.

Det lille Apotek
Er stedet hvis man ønsker, hygge, nostalgi og god dansk mad.

**frokost fra 89-
aften menu fra 98-**

Store
 Kannikestræde 15
 Telefon 33125606
 www.
 det lille apotek. dk

Forkæl dig selv

Trænger du til ro og afslapning, eller ønsker du at være rigtig god ved dig selv, så er et besøg hos DIVA Beauty lige sagen.

I dag er det anerkendt at søge professionel hjælp, hvis man har problemer med sin hud, eller det blot er alderdomstegn, og ønsket om fysisk velvære gælder både mænd og kvinder.

I Rådhusstræde har Selay åbnet sin klinik under navnet DIVA Beauty, her kan man få behandling hele kroppen med produkter fra Decléor, som er et af markedets reneste og mest dybdevirkende produkter uden kunstige konserveringsmidler.

Også når det gælder produkter til manicure og pedicure, går man ikke på kompromis med behandlingen, her er det produkter fra Creative, som man har valgt. Såvel Decléor som Creative har en aromaterapi for krop og sind baseret på ekstrakter fra mange forskellige planter.

Som noget helt nyt i Danmark har DIVA Beauty hjemtaget en helt speciel stol fra USA, hvor man kan sidde og få det mest fantastiske jacuzzifodbad, mens man samtidig får masseret ryggen og efterfølgende fødderne. p.s.

Selay er glad for sit arbejde.

Selay er igang med arbejdet.

Lammets genkomst

Den 16. august fyldte Det Hvide Lam på Kultorvet 200 år. I den anledning havde en indsamlingskomite skaffet midler til, at billedhuggeren Troels Lybecker kunne genskabe skulpturen af lammet, der blev stjålet for nogle år siden

Der var jazz, stegt lam, hestevogn fra Tuborg og fest på Kultorvet. Den dag fejrede værtparret Birthe og Preben Carlsen at deres ydmyge kælderværtshus Det Hvide Lam fyldte 200 år. Kultorvet har siden 1728 været et livligt handelstorv, hvor de torvehandlende brugte de omliggende værtshuse som kantine og varmestue.

Billedhuggeren Troels Lybeckers yndefulde rekonstruktion af Det Hvide Lam.

Dengang havde vi ikke de husnumre, vi har i dag. Man brugte frem til 1860 matrikelnumrene, og det var temmelig forvirrende. Derfor søgte hus- og værtshusejere at give deres etablering en identitet ved at sætte flotte skilte, relieffer eller små kunstværker på deres facader, så huset eller forretningen kunne få et øgenavn, der blev kendt.

Sådan var det også med det nye værtshus på Kultorvet. Det erhvervede en skulptur af et liggende, langøret lam. Denne skulptur kan have været en del af et gravmonument. I 1805 havde myndighederne lukket for begravelser inde i de københavnske kirker, og en række gamle gravsteder blev nedlagt og gravstene solgt. Derfor er det tænkeligt, at værtshusholderen i Det Hvide Lam har erhvervet en gravskulptur, der har inspireret til navnet på det nye værtshus. For nogle år siden var der, i forbindelse med en renovering,

stilladser oppe på facaden. Her fandt nogle skarnsfolk det betemmeligt at stjæle skulpturen af lammet, som desværre har været væk siden.

I anledning af 200 års jubilæet blev det af "Foreningen til Det Hvide Lams Genopstandelse" besluttet at genskabe lammet og sætte det tilbage på sin oprindelige plads. Den anerkendte billedkunstner Troels Lybecker påtog sig denne opgave. Lammet blev efter gamle fotografier fra Bymuseet modeleret i hvidt keramisk ler, brændt og hvidglaseret. Det nye lam er solidt forankret i karmen, så skarnsfolk ikke får tyvagtige idéer.

CAFE SORGENFRI
 Dansk smørrebrød med lune retter
 »Byens bedste steg«
 Køkkenet åbent kl. 11.00-21.00
 BROLÆGGERSTRÆDE 8
 TLF. 33 11 58 80
 www.cafesorgenfri.dk

Færge Cafeen
 ANNO 1850
 v/Hanne Sass Nielsen

**Strandgade 50
 1401 København K
 Tlf. 32 54 46 24**

Ny køkkenchef

Den 24 årige Jeanette Uth Olsen, der er uddannet fra Dragør Badehotel og Reinwalds Restaurant Café i 2004. Har udover sine gastronomiske rejser været aktiv indenfor De flyvende kokke.

Ny souschef

Den 25 årige Benjamin Wolters har slået sine folder i den fynske gastronomi og sidst været på Café Sebastopol og Balkonen i Tivoli.

Team Reinwalds

De to nye chefer indgår i Reinwalds team som består af Chef de Gourmet Table

Morten H. Mikkelsen

Frederikke Jensen som højre hånd til

Bonnie Reinwald, restaurantchef /daglig leder.

Gourmet menu

Reinwalds køkken tilbereder hver aften en spændende gourmet menu, for kr. 450,- pr. person (incl. udsøgte vine kr. 750,- pr. person)
.....

Appetizer – Jomfruhummer i krabbe-creme

☆

*Foie gras terrin med confit og peber
2004 Pinot Gris, Eschbach-Dornstetter, Alsace*

☆

*Cremit jordskokke suppe med bagte kammusfinger og kørvel-olie
2005 Chardonnay Max Reserva, Vina Errazuriz, Casablanca Valley-Chile*

☆

*Vildand stegt med skovsvampe, morkler, portvin og hasselnødde-kartofler
2004 Côtes du Rhône Village Renaissance, Domaine Viret, Côtes du Rhône*

☆

*Syltede blomster med karamel-iscreme rørt med mørk rom
Pineau de Charentes, Daniel Bouju, Grande Champagne Cognac*

Gældende fra 17. september til medio oktober.

